

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.29.2016.RS

Warszawa, 23 grudnia 2016 r.

**Pani
Elżbieta Orzechowska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Strachówce**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 15, 17 i 21 listopada 2016 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Strachówce.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Ośrodku Pomocy Społecznej i jakości świadczonej pracy socjalnej oraz wykorzystania kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego świadczeniobiorców ze szczególnym uwzględnieniem środowisk objętych wyłącznie tą formą pomocy.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 19 grudnia 2016 r., przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na dzień kontroli w Ośrodku zatrudnieni byli trzej pracownicy socjalni na 2,5 etatu (w przeliczeniu na pełne etaty). Zgodnie z art. 110, ust. 1. pkt. 11 „*Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących* . Zgodnie z art. 110, ust. 1 pkt. 12 *Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych*.

W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust.1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. co najmniej 3 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W czasie kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej. Posiada Pani odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Osoba zatrudniona na stanowisku Głównej Księgowej spełnia wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia, określone w art. 54 ust 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

Osoby zatrudnione na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie kontroli przedstawiła Pani *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strachówka na lata 2013 – 2023*, wprowadzoną uchwałą Nr XXXII/186/2014 Rady Gminy w Strachówce z 21 lutego 2014 r. W dokumencie tym wskazano 3 cele strategiczne i wynikające z nich kierunki działań, sposób finansowania, a także realizatorów. Obszerną część Strategii stanowi diagnoza problemów społecznych.

Z analizy dokumentów oraz przekazanych przez Panią informacji wynika, że *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strachówka na lata 2013 – 2023* jest realizowana przy znaczącym zaangażowaniu Ośrodka Pomocy Społecznej. Podejmowane wielokierunkowe i skierowane do różnych grup klientów działania są kompatybilne z diagnozą społeczną, przyjętymi założeniami oraz celami strategicznymi. Mają one na celu organizowanie społeczności lokalnej, wspieranie jej w edukacji i dążeniach do poprawy swoich warunków życia. W realizacji celów strategii Ośrodek współpracuje innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej (POIK w Zielonce), instytucjami (PUP w Wołominie) i organizacjami pozarządowymi (PKPS).

Praca socjalna jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W zakresie dokumentowania pracy socjalnej zauważyć należy, iż była ona wpisywana w aktach osób korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka. Całościowa analiza akt dowodzi zainteresowania sprawami klientów i nie budzi wątpliwości, że pracownicy OPS są zaangażowani w wykonywanie swoich obowiązków. Jednak wpisy w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych w zakresie prowadzenia pracy socjalnej są w większości przypadków ogólnikowe i nie pozwalają

jednoznacznie stwierdzić jakie konkretnie działania zostały przez pracownika socjalnego podjęte. Ponadto w wywiadach znajdowały się zapisy, których nie można uznać za pracę socjalną. Podczas kontroli okazało się również, iż GOPS w Strachówce w 2015 roku prowadził pracę socjalną z rodzinami i osobami, które nie korzystały jednocześnie z pomocy finansowej Ośrodka, czego nie wykazano w sprawozdaniu rocznym MPiPS-03.

Zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z osobami korzystającymi z pomocy. Kontrakt socjalny jest ważnym i przydatnym instrumentem pracy socjalnej. Służy on do motywowania klientów korzystających z pomocy społecznej do podjęcia wskazanych działań, a docelowo zwiększania samodzielności beneficjentów. Prawidłowo opracowany kontrakt socjalny powinien wskazywać osobie lub rodzinie kierunek działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji, mobilizować do własnej aktywności, jak również określać sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego. W okresie objętym kontrolą tj. w roku 2015 i do dnia 15 października 2016 pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Strachówce nie zawarli żadnego kontraktu socjalnego.

Oceniając pozytywnie z nieprawidłowościami realizację zadania, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek na dzień kontroli nie spełniał ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. nie zatrudniał w pełnym wymiarze godzin nie mniej niż trzech pracowników socjalnych.
2. Pracownicy socjalni nie odnotowywali w sposób właściwy działań z zakresu pracy socjalnej lub w wywiadach znajdowały się zapisy, których nie można uznać za pracę socjalną (*np.: udzielenie informacji o przysługujących świadczeniach*) bądź zapisy te nie dają obrazu efektów pracy socjalnej i nie zawsze z zapisów wynikało, którego z członków rodziny konkretny zapis dotyczy.
3. Nie wykazywano w 2015 roku prowadzenia pracy socjalnej z rodzinami, które nie korzystały ze świadczeń finansowych w sprawozdaniu rocznym MPiPS-03.
4. W kontrolowanym okresie nie zawierano z rodzinami i osobami kontraktów socjalnych.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik kontrolowanej jednostki, jak również Wójt Gminy Strachówka.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić prawidłową organizację pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust.1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej.
2. Zapewnić zwiększony nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
3. Zapewnić rzetelne sporządzanie sprawozdawczości stosownie do zapisu art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej.
4. W celu zwiększenia skuteczności pracy socjalnej wykorzystywać w prowadzeniu pracy socjalnej narzędzie jakim jest kontrakt socjalny określony w art. 45 ust 2. ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej